

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăre Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înajiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Plocești

Din trecut,
pentru viitor.

— Repriviri politice recente. —

IX.

(#). Dacă vorbim de faimoasa *crisă din Sibiu*, trebuie să vorbim de dl Sturdza; dacă vorbim de dl Sturdza, trebuie să vorbim de faimoasa *crisă din Sibiu*...

Acesta-i adevărul cumplit de trist, care caracterizează în chipul cel mai real situația desolată în care ne îmbrăncim dl Sturdza și ortacii sei politici. Acesta-i adevărul cumplit de grav, care indică la rolul nefast al domnului Sturdza în chestiunea națională. Acesta-i adevărul absolut definitiv, care stigmatizează faptele dlui Sturdza de a se amesteca, ilegal și nesincer, în afacerile interioare ale politicii noastre naționale.

Acel desastru, acea nenorocire fulgerătoare, acea tragedie mișcătoare care se zice »crisa din Sibiu«, este prea bine cunoscută aderenților și amicilor partidului nostru național. Causele ei, complicațiile grave, violențele ne mai pomenite provocate de »cei vechi«, zguduirile și consecințele fatale, — toate, dar absolut toate le cunosc, le pot cunoaște și vedea zi de zi cei cu dor curat pentru cauza națională și cu gânduri bune și luminate.

De aceea ne dispensăm de a mai face un superfluu istoric al acelei crise.

Scopul nostru, mărturisit și formulat în articolele anterioare, este să reprivim în fond evenimentele succedate în anii din urmă în chestiunea națională. Să reprivim în fond acele evenimente, să restabilim faptele cele mai de seamă și responsabilitățile, — pentru-ca din toate acestea să luăm învățăminte fundamentale pentru viitor.

În urmă, și cunoscuta crisa din Sibiu o vom trata numai în fond, mulțumindu-ne a stabili momentele chintesențiale și responsabilitățile autorilor intelectuali.

Subliniem »intelectuali«, pentru-că în nenorocita crisa avură rol și niște nesocotiți de autori »materiali«, ca să zicem așa, cari împinseră diferențele până la sfruntate acte de forță. Mai ales unul din acești »viteji« a devenit, printr-o simplă fereastră, legendar între Români...

Noi, considerând serioșitatea chestiunilor care ne preocupă, nu putem da atențiune decât autorilor intelectuali. Faimoșii autori »materiali«, inconștienți și angajați orbește în serviciul stăpânului fără apel, sunt vrednici numai de disprețul ori cel mult, în momente sênine, de hazul Românilor adevărați...

Revenim acum la tratarea în fond a crisei. Vom fi scurți la vorbă, dar și categorici și necruțători.

Înzădăr ni-se spune nouă, că »spunem la dușmani tainele noastre«. Astea, în excepțională situație actuală, sunt pre-texte, sunt vorbe de clacă, sunt mofturi.

Totdeauna, șefii și luptătorii causei noastre naționale, față cu acuzațiile înțelepte și perfide ale dușmanilor bănuitori, au accentuat legalitatea și loialitatea acțiunilor noastre. Au accentuat și trebuie să accentueze, că noi n'avem taine nici între noi, nici față de dușmani, nici față de ori-cine altul!

N'avurăm în trecut taine de dat pe față, n'avem nici astăzi.

Avem însă datorința și dreptul de-a spune, la locul și la timpul seu, toate adevărurile a căror știință și cunoștință este indispensabilă purificării noastre interioare și este indispensabilă selecțiunii de caractere ce trebuie să se opereze între noi.

De aceea, ar face bine să nu mai vorbească în vânt și să nu mai scrie vorbe goale pe hârtie albă, — aceia

care umblă să amețească lumea cu vëlul tăcerei, cu vëlul uitărei, cu vëlul tănuirei, și cu D-zeu știe câte alte vëluri!

Ca să fim scurți, constatăm d'a capu, că acea catastrofă enormă pentru chestiunea națională, înțelegem *crisa dela Sibiu*, tratată fiind aprofundat și cu temeinicie, nu poate fi considerată, în definitiv, ca o afacere de drept privat ivită între dl Dr. Rațiu, ca president al partidului național, și între dl Titu Liviu Albini, fostul proprietar fictiv al Institutului tipografic și al ziarelor *Tribuna* și *Foia Poporului*. Singura judecată adevărată și sinceră ce se poate aplica *crisei din Sibiu* este, că ea constituie o complicată și penibilă *afacere politică* între partidul nostru național, reprezentat prin dl Dr. Rațiu și membrii constanți din comitetul național, și între dl Sturdza și ortacii sei politici.

Acești din urmă sunt dovedii autori intelectuali ai crisei, ear' primul și cel mai mare »autor« între ei este dl Sturdza.

Asupra onorabilului domn *Sturdza* revine în prima linie responsabilitatea *crisei din Sibiu*, ear' asupra toaderășiei minore *Brote-Slavici-Bianu* etc., puși sub tutela dlui Sturdza, pe care-l privesc acei domni ca singurul bărbat politic român cu adevărat major, acea responsabilitate revine în a doua linie.

Aceasta este adevărata stabilire a responsabilităților în ceea-ce privește *crisa din Sibiu*.

Încât mai este nevoe, după atâtea dovezi fapțice residente în acțiunile »de îndulcire«, vom dovedi aserțiunile noastre.

Rostul »crisei din Sibiu« este în cel mai intim »nex causal« cu noua atitudine a dlui Sturdza în chestiunea națională, cu atitudinea d-sale de-a înmormenta această sfântă chestiune și de-a îndulci pe Maghiari.

Știa bine și dl Sturdza — cum se nu știe? — că *Tribuna*, ca organ acreditat al comitetului național, devenise sufletul mișcării naționale la noi.

Prin urmă, în urmărirea scopurilor sale pe cât de »dulci« pe atât de oculte și sinistre, dl Sturdza avea nevoe în primul plan de *Tribuna*.

Cu venirea la putere a d-sale dl Sturdza a dat în acest punct de-o situație favorabilă.

»Tribuna«, deși vândută de dl Brote comitetului național, așadar națiunii române din Transilvania și Ungaria, se afla sub conducerea de fapt (dar' nu și de drept!) a dlui Brote, amicul politic cel mai devotat și cel mai elastic al dlui Sturdza.

Dl Brote, deși în exil, era dictator la *Tribuna*, căci își avea acolo oamenii sei, avea acolo pe vestiții »amici«, pe cunoscuții »vechi tribuniști«, cum le place acestor domni a se afișa și a se recomanda obștei românești.

Pe când dl Brote poseda încă dreptul de proprietar al *Tribunei*, se dase ziarului sub influența d-sale dependentă în ultima analiză de voința dlui Sturdza — o direcție contrară principiilor, regulilor și usurilor legiferaite privitor la atitudinea partidului nostru național față cu partidele politice ale fraților din România. Acum, *Tribuna* se angajase în serviciul partidului liberal-național, sau mai corect zis, în serviciul dlui Sturdza, și luase o atitudine ostilă partidului conservator și guvernului român pe atunci conservator.

În articole și corespondențe din București, dl Brote, care se afla sub mantaua dlui Sturdza, publica în »Tribuna« sa atacuri nepermise la adresa conservatorilor.

Ne aducem aminte de o condamnată corespondență — e suficient să cităm un singur cas — în care dl Brote compara partidul conservator cu un arbore ruinat, gata să cadă!

Din nenorocire, șefii partidului nostru se aflau pe atunci în temnițele dela Vaț și Seghedin, de unde zădărnici încercau mereu să pună frâu poririilor periculoase ale celor dela *Tribuna*. Dl Brote dicta și punctum!

Dicta dl Brote și acum, deși *Tribuna* devenise în cursul timpului — proprietatea națiunii!

Intr'o asemenea situație primejdioasă, șefii nostri întemnițați au recurs de comun acord la ultima măsură de rigoare între oamenii onorabili: sechestrarea *Tribunei*, în scop ca să nu mai dispună ca proprietar dl T. L. Albini, om al dlui Brote, ci comitetul național.

Cu executarea sechestrării fusese încredințat părintele Nicolae Cristea, care după 8 luni de temniță se întorcea la Sibiu. Dar' se știe, că dictatorii dela *Tribuna* refuzară brusc pe bătrânul mandatar al comitetului național...

Și dedeau înainte cu atitudinea lor nefastă...

Când martirii fură grațiați, dl Dr. Rațiu, de acord în principiu cu ceilalți membri ai comitetului — afară de exilați — era decis pentru a face ordine la *Tribuna*.

Era și timpul suprem. Cei dela *Tribuna* se angajaseră deja bine pentru faimoasa »politică de îndulcire« născocită de dl Sturdza în colaborare cu dl Brote. Discursul dela Iași era glorificat în »Tribuna«, ear' dl I. Slavici își publica acei celebri articoli »millenari«, în cari pleda fațis pentru capitularea noastră.

Da, era nevoe să capitulăm chiar în preajma »milleniului«, ca să »îndulcim« pe Maghiari și ca dl Sturdza să aibă siguranța, că noi ne-am culcat pe o ureche fără să ne mai pese de chestiunea de existență a neamului românesc!

Cele-ce urmau le știe toată lumea.

Îndulciii și îndulcitorii, răsvrățiții și răsvrățitorii, compromișii și compromițitorii, inaugurară cea mai perfidă campanie de »conventicule«, »proteste«, »adause unice«, broșuri etc. — ca să prezente pe dl Dr. Rațiu și pe membrii constanți ai comitetului național — ca pe niște trădători, ca pe niște vânduți lui Bánffy.

Duplicitatea cea mai perfidă se comitea: cei - ce tocmai voiau pacea cu Bánffy, trafica cu intransigența și acușau de trdare pe cei buni și pe cei drepti!

Urmarea insistibilă fu, că intriganții trebuiră să-și iee adio dela *Tribuna*!

Mai mult nu reamintim; e de prisos.

Constatăm atât, că dl Sturdza și oamenii sei, cari înscenaseră în chip meschin *crisa dela Sibiu*, cu scopul de a pune monopol pe *Tribuna* și de a o face arma capitulării, — se văzură fără organ.

În acest punct, toată lumea românească cunoscătoare a crisei e unanimă a recunoaște pe culpabili în persoana dlui Sturdza, ca șef ocult și a dlui Brote Slavici-Bianu etc, ca unelte oarbe.

Pentru limpezirea deplină a chestiunii, servesc ca probe prețioase următoarele constatări ale dlui Delavrancea, în discursul d-sale din Aprilie 1898, rostit în camera României:

»Nu voi acuș pe nimeni dela noi. Dar' dela noi a pornit fatala diplomație. Nu acuz direct pe vre-un »vechi dărbat« cu experiență de 40 ani în rostul fetei, dar' în apropierea acestei experiențe a fost cineva, care a voit să împună comitetului național dela Sibiu o direcțiune a »Tribunei«, o direcțiune residentă în București și compusă din trei, doi martiri exilați și un ex-martir.

»Se pretindea lui Rațiu să se supună, lui, care nu cedase teroarei ungurești. Pe virtutea și gloria lui voia să se ridice calculul ordinar și pusilanimitatea egoistă. (Aplauze).

»Acest plan inadmisibil i-s-a transmis dlui prim-ministru, prevestindu-i-se că dacă nu va domoli pe cei ambițioși, dincolo, în

daua »chestiunii naționale« se va divide comitetul național în două.

»Pacea și frăția erau posibile. Și de astădată însă o diplomație nenorocită a triumfat. Cei de dincolo s-au sfășiat între ei, și focul a fost pus de aiurea. (Aplauze).

»Și ea nu cumva, trezită din amețeață, se revină la unire, punând umărul la aceeași cruce pe care o purtaseră împreună, s'a fundat un ziar nou la Arad »Tribuna Poporului«.

»Un enorm abis s'a deschis între frați, două steaguri în loc de unul. Oarba neamire, această fatalitate a trecutului nostru a izbucnit. Și acolo, ca și la noi, diplomația a împărțit pe conducători în patrioși și trădători. (Aplauze prelungite)«.

Evident, o înfierare mai justă și mai judicioasă decât aceasta nu se poate aplica fapturilor nefaste ale dlui Sturdza și conșoții în chestiunea națională!

Încât pentru chestiunea *Tribunei Poporului* suleată și de dl Delavrancea, vom vorbi într'un proxim articol.

Sibiu, 13 Decembrie n.

Chestiunea dela Brașov — continuă să preocupe presa română atât aici, cât și în România. E lucru firesc acesta. Cine are un dram de iubire de neam trebuie să simtă, că dela rezolvarea bună a acestei chestiuni atâră foarte mult. E în joc o fortăreață din cele mai puternice, ce le avem în lupta noastră pentru existență.

Pentru a înțelege temeinic starea chestiunii, în toată dezvoltarea sa istorică, rugăm pe cetitori să aprofundeze discursul dlui Titu Maiorescu, rostit în senatul României.

Dl Titu Maiorescu este un contrar politic al dlui Sturdza, e drept, dar' e mai presus de toate un bun Român. De aceea în întreg discursul seu nu e o singură notă, o singură nuanță de parțialitate sau patimă de partisan. Mai cumpătat, mai obiectiv și mai corect nu se poate tracta o chestiune mare.

Dacă cu toate acestea concluziunea finală e zdrobitoare pentru dl Sturdza și numai personal pentru dînsul, care face o tristă excepțiune între toți Români căi au avut a face cu cauza, — e cu atât mai trist; și nu atât pentru el — căci peste aceasta am trecut deja — ci pentru acei nenorociți agenți cari vor să-l apere aici, în mijlocul nostru, în fața noastră.

Că singură »Tribuna Poporului« mai face această tristă slujbă, e o noutate veche, dar' cu atât mai simpatetică!

Discursul dlui Maiorescu îl publicăm la alt loc.

Alegerea de Metropolit.

Toate pregătirile de lipsă pentru congresul național-bisericesc, menit să aleagă pe noul Metropolit al Românilor gr-or. din Ungaria și Transilvania, s'au făcut. Insuși congresul este acum convocat prin următorul:

Nr. 262 metr.

Circular

consistoarelor eparchiale, și tuturor deputaților congresuali.

Prin trecerea la cele eterne a veneratului și acum mult jelitului părinte, arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, scaunul arhiepiscopesc-metropolitan devenind vacant, consistorul metropoliei noastre, a dispus la bun timp, să se efectuească cele, cari în sensul §-lui 155 din statutul organic trebuie să premerge în scopul întregirii scaunului vacant, și a fixat termenul întrunirii congresului electoral, în conformitate cu dispozițiunea §-lui 156, combinat cu §-ul 151 al statutului organic.

Termine acum toate preparativele pentru întrunirea congresului electoral, convoc adunarea prealabilă a membrilor congresului la biserica parohială din cetatea Sibiu, pe Mercuri, în 16/28 Decembrie a. c., la orele 3 după amiază,

ear' însuși congresul național-bisericesc extraordinar al provinciei noastre metropolitane, pentru alegerea Metropolitului, pe ziua următoare, Joi, în 17/29 Decembrie a. c., la orele 9 înainte de amiază, în care zi după terminarea ritualurilor bisericești va urma numai decât deschiderea congresului și se voi începe lucrările congresuale conform prescriptelor §-lui 157, p. 2, din statutul organic.

Dat în reședința arhiepiscopoească-metropolitană, în Sibiu, la 21 Noembrie (3 Decembrie) 1898.

Președintele consistorului metropolitan

Ioan Meșianu m. p.,
episcop.

Discursul dlui Maiorescu

— În chestiunea bisericești și școalelor din Brașov. —

Reproducem după »Constituțional« importantul discurs rostit de dl Titu Maiorescu în ședința dela 5 Decembrie n. a senatului român, asupra căruia atragem îndeosebi atențiunea celor-ce se interesează de marea chestiune a cultului noastre naționale.

Textul interpelării dlui Maiorescu: »Am onoare a interpela pe dl ministru-president și pe dl ministru de culte și instrucțiune publică asupra refuzului d-lor de a plăti bisericești Sf. Nicolae și gimnasiului român din Brașov, anuitatea de 38.500 lei prevăzută în două legi speciale ale statului român.

Ședința senatului se deschide de abia la 3 ore. Toate băncile senatorilor sunt ocupate, sunt și mulți deputați. Tribunele pline de lume. În tribuna diplomatică e și dl Skupiewski (în ce calitate diplomatică?) În tribuna de alături dl Brote. Jos în fundul sălii dl A. Beldiman, ministrul dela Berlin. Aseamă îndărătul biroului prezidențial dl Bianu. Pe banca ministerială toți ministrii, afară de dl Pallade. Lângă primul-ministru prefectul de poliție, dl Caton Lecca.

Președintele senatului, dl N. Gane, dă cuvântul dlui Maiorescu, care își desvolă interpelarea astfel:

Dl Titu Maiorescu. Dlor senatori, cea din urmă ședință a onor. senat, în sesiunea prelungită, a fost la 15 Maiu al acestui an.

În cea ultimă ședință s'a desvolat interpelarea dlui senator Brabețeanu, despre școalele române din Brașov, și după întimpinarea d-sale asupra răspunsului dlui ministru-președinte, s'a cerut cuvântul de mai mulți colegi ai noștri. Am cerut cuvântul și eu. Am cerut cuvântul în urma declarării dlui ministru-președinte, că bisericești Sf. Nicolae din Brașov și școalele române de acolo, d-sa în amândouă ministerele d-sale nu le-a dat nici un ban. Însă discuțiunea mai departe asupra acestor cuvinte a fost năbușită în acest onor. senat. Un domn membru al biuoului, dela secretariat, onor. domn Vișoreanu, a spus că îndată-ce răspunde interpelatorului, discuțiunea trebuie să fie închisă dacă votează senatul închiderea, fără ca să se mai dea cuvântul cum se dă la toate cererile de închidere de discuțiune unuia pentru și unuia contra închiderii, atunci, și vă cetese aci procesul verbal publicat în »Monitor«, am zis că: »cer cuvântul în chestiunea de regulament, și totdeodată în contra închiderii discuțiunii«. Nici acest cuvânt nu 'mi-s'a dat.

Și, după părerea mea, printr'o neliberală interpretare a regulamentului, în acest onor. senat, cu o majoritate liberală, s'a închis discuțiunea cu o brutală votare, ear' nu cu consultare. Așa s'a hotărât.

Însă, dlor senatori, sunt chestiuni cari nu se pot înăbuși cu interpretare de regulament a onor. nostru secretar Vișoreanu. Și precum vedeți, la prima ședință după redeschiderea senatului în sesiunea ordinară, în chiar ziua în care a fost constituit, și s'a putut anunța o interpelare, am fost dator să anunț interpelarea de față.

Astfel voiu relua chestiunea de acolo, de unde a fost lăsată la 15 Maiu, și când, după părerea mea, era bine

să se continue și să se sfârșească tot atunci.

Era bine să se continue și să se sfârșească tot atunci, fiindcă poate ar fi fost mai puțin înăsprită de atunci încoace. Poate dl ministru-președinte, dacă ar fi auzit de o altă părere, umila mea părere, părerea unui om, care din întâmplare s'a ocupat de chestiunea bisericească și școalelor din Brașov în mai multe amănunte și care nu este dintre oratorii violenți, și care în ori-ce cas, în asemenea chestiuni, nici n'am făcut vre-odată, nici n'aș fi făcut atunci, nici nu voi face acum, chestiune de partid politic.

Poate, zic, ne lămuram reciproc din această discuție și puteam înălțura un fel de agravare a situației.

Ceea-ce pentru mine acum, după această întârziere, face chestiunea mai grea, este un alt fapt de natură nepolitică: răspunsul dlui ministru-președinte din ședința dela 15 Maiu că nu dă nici un ban școalelor, fără nici o perspectivă de îmbunătățire, a îndemnat autoritatea competentă reprezentantă a bisericii Sf. Nicolae și a gimnasiului din Brașov ca să mă însărețeze pe mine, și prin mine pe d-nii Lascăr și Dișescu, ca împreună să intentăm proces ministerului cultelor și instrucțiunii publice pentru plata alocațiunii bugetare legale, firește cu procură în regulă.

Dlor, aceasta ar pute să-mi îngreuneze oare-cum situațiunea parlamentară. Dar' nu o va face, fiindcă eu nu găsesc cuvințios ca să se amestece în discuțiunea parlamentului, chestiunea unui proces pendent, și prin urmare, de acest proces pendent, voi face cu desăvârșire abstracțiune.

Voiu vorbi de obiectul interpelării, par'că aș fi vorbit la 15 Maiu, când nu era încă idee de un asemenea proces, afară numai dacă, în răspunsul ce ar binevoi să-mi dea vre-unul din reprezentanții guvernului, guvernul va intra însuși în chestiunea de proces. Atunci va rămâne, la întâmpinare, să examinez, până unde mă poate deslega o asemenea provocare de regula bunei cuvințe de a nu amesteca în discuțiunea parlamentului procese pendente la tribunal.

E dar' o discuție politică, de legalitate, curat politică, pe care o aduc înaintea d-voastră. Din acest punct de vedere imi cer voe să vă dau următoarele deslușiri asupra obligațiunii legale a guvernului, de a fi plătit deja și de a plăti în viitor renta înscrisă în buget pentru biserica Sf. Nicolae și gimnasiul român din Brașov.

Dlor, se nu vă pară rău de acele câteva minute ce vi-le voi răpi cu explicarea cauzei: 'mi-a părut din câteva incidente, de unul din ele voi vorbi anume în decursul interpelării, că această cauză nu e așa de cunoscută pe cât ar trebui să fie și va fi bine să fim cu toții lămuriiți în privința ei.

Dlor, pentru mine cunoașterea raporturilor financiare între ministerul nostru de culte și biserica Sfântului Nicolae din Brașov datează dela cele-ce 'mi-a arătat reșosatul meu tată și dela cele-ce am găsit documentate în scriptele rămase după moartea lui. Sunt cu atât mai mișcat și mulțumit de a pute începe explicarea mea cu o scrisoare a lui, cu

cât această scrisoare datează din Iulie 1860, este un act privat, făcut fără nici o privire la vre-o greutate politică, juridică ori de altfel; și cu cât este mai incidentală și întâmplătoare scrisoarea, cu atât este mai de *bona fide*, mai caracteristică pentru tot începutul chestiei de astăzi. Este o scrisoare adresată lui Vasile Boerescu, pe atunci directorul Eforiei școalelor din București, al căror director în anul următor a fost însuși tatăl meu. Eată ce seria Ioan Maiorescu: »Domnule Boerescu, știți bine că eu în virtutea a două chrisoave date de doi domni ai Moldovei, bisericii Sf. Nicolae din Brașov, și în urma unei adrese a reprezentanților comunei române de acolo, am tratat rugăciunea Brașovenilor pe cale oficială, către ministerul de aici, care însă găsi de cuvință a o recomanda ministerului din Iași. Aud că camera Moldovei ar fi votat o subvențiune pentru biserica și gimnasiul român din Brașov. Te rog binevoește a-mi însemna în două rânduri, dacă în adevăr s'a făcut ceva pentru frații noștri.

Al d-tale supus

12 Iulie 1860.

I. Maiorescu.

Și am scrisoarea încă, fiindcă pe chiar acea scrisoare a însemnat Boerescu răspunsul, și am astfel și răspunsul lui V. Boerescu.

»Domnul meu, răspunde Boerescu, »cu adevărat camera dela Iași a votat 500 # pentru școala din Brașov. Poate să se facă și aici tot așa cu ocaziunea discuțiunii bugetare.

Amicul d-tale

(Va urma).

B. Boerescu.

„Însoțirea centrală“.

Adunarea generală constituantă a însoțirii centrale de credit agricolă și industrială s'a ținut la 4 l. c. în Budapesta sub presidența ministrului de comerț.

Pe lângă toate eforturile și silurile aplicate de guvern și slujile lui, însușirea pentru însoțirea centrală n'a crescut și prin urmare *cuote fundamentale relativ foarte puține s'au subscris*.

După raportul ministrului până acum s'au subscris 378 fondatori cu 3034 cuote fundamentale, care reprezintă o valoare de 1,517.000 florini.

Fată cu mijloacele ce le reclamă marile probleme ce 'și-le-a pus guvernul, când a pornit mișcarea pentru înființarea centralei, capitalul subscris până acum e absolut neîndestulitor. Când la noi în țeară se află o mulțime de institute de credit cu un capital mult mai mare ca cel al centralei și cu scopuri numai curat financiare, ce eră nouă poate să creeze guvernul prin însoțirea centrală, chiar și numai pe terenul strict financiar? Celelalte scopuri — politice ce 'și-le-a luat în plan guvernul ca să le ajungă prin însoțirea centrală, credem că nici însuși guvernul nu mai poate nutri speranță, că le va ajunge. Și asta pentru simplul motiv, că centrala are un capital relativ atât de neînsemnat, încât despre o reversare a lui peste țeara întreagă nici vorbă nu poate fi. Nădejdea ce o nutrește apoi guvernul, că însoțirea centrală se va întări prin însoțirile ce se vor înființa prin provincii și cari vor intra toate ca membri la

centrală — încă este de tot optimistă, dacă nu e absurdă. Ori crede doar' guvernul, că cetățenii Ungariei nu cunosc garanța ce o dă el prin manipulațiunea slujbașilor sei? Ori crede că s'au uitat deja Krivány-ii numeroși? Cine va cuteza să-i încredințeze averea unor oameni, cari în tot momentul pot dispăre, pot fugi cu averile cetățenilor, pentru-că la noi în țeară defraudările au devenit sistem.

Revenind la adunarea generală constituantă amintim următoarele:

La adunare au luat parte numai 152 fondatori (*din țeara întreagă!*), cari au statorit după puțină desbatere textul statutelor.

Din statute vedem, că însoțirea centrală se va ocupa cu toate afacerile de bancă (escompt, ipotecă, reescompt, lombard, cump. și vind. de efecte, realități etc.)

Ca president al centralei a fost denumit de Monarchul contele Szécsenyi Sándor; ca vicepreședinte: Hajos József și Burchardt-Bélaváry Konrad. Ca comisar guvernial a fost denumit secretarul ministerial Popovits Sándor.

Atât în direcțiune, cât și în comitetul de supraveghere s'au ales tot celebrități necunoscute pe terenul economic și în special pe cel financiar.

Însoțirea centrală își va începe activitatea în luna Ianuarie a. v.

V. C. O.

Ședința festivă a soc. „A. Șaguna“.

Sibiu, 12 Decembrie.

Memoria marelui arhieru Andreiu baron de Șaguna sfântă este și trebuie să fie ori-cărui Român. Mari 'i-au fost sentimentele față de biserică și față de întreg neamul seu; mari 'i-au fost faptele, mari și binefăcătoarele roadele ostenelelor sale. Memoria lui va trăi în vece și biserica ortodoxă este chemată a se provoca totdeauna cu sfințenie și pietate respectuoasă la exemplele mărețe ale ostenelelor și aspirațiilor Marelui seu arhieru.

Ca în toți anii așa și acum, amintirea iubirii și neuitatului arhieru s'a sârbat cu cuvenită solemnitate.

Cu deosebită satisfacție sufletească am văzut așară în ședința festivă publică a societății de lectură »Andreiu Șaguna«, că sămănța culturii sămănata de Șaguna aduce bogate roade, prosperază și întărește basa culturii an de an.

Sufletul 'și-se umple de bucurie văzând o mare ceată (180) de tineri, voinici și energici, ridicând tot mai sus stindardul culturii române și în aceeași vreme își legi mari speranțe și multe iluzii ale viitorului, de aceste odrasle tinere ale națiunii. Dela interesul și bucuria simț al acestor tineri va atârna mult soarta poporului în viitor.

Crescuți harnici preoți și zeloși învățători, toți împreună cu dragoste de neam, nu ne îndoiim în isbânda aspirațiilor noastre culturale și naționale.

Ședința festivă de așară ne-a inspirat aceste cuvinte.

Președintele societății, dl Dr. Ioan Stroia, un harnic și zelos profesor al seminarului, a deschis ședința prin o calduroasă cuvântare, plină de respect și pietate față de marele arhieru.

S'au ținut două disertații: »Mijloacele prin cari se asigură propășirea

unui popor«, de Ilie Hociotă, cleric de curs. al III-lea și »Despre influențele binefăcătoare ale calamităților asupra omului«, de Nicolau Șandru, cleric de curs. al II-lea. Temele au fost bine alese și foarte bine tratate. S'a observat, că disertații au pătuns adânc în meritul temelor și au cunoștințe vaste folosindu-se de exemple și citări bogate și potrivite.

Corurile dirijate de dl profesor de muzică George Dima, au fost la culmea chemării. Dl Dima prin talentul d-sale știe să sâdească în elevi simțul musical.

Dovadă este și punctul 4 și 7 al programului. Cel dintâi a fost »Duo brillant« pentru două flaute, executat cu multă pricepere și simț de George Henfia, cleric de curs. al III-lea și Emilian Têrchilă, cl. de curs. al II-lea. Al doilea a fost: Orchestra elevilor dirijată de George Henfia. »Intr'un album«, compoziție de dl Dima a trebuit să fie repetată, fiind aplausele sgomotoase și lungi.

O forță a seratei a fost »Fulger« de Cosbuc, declamată de Iosif Comanescu, cleric de curs. III. Dl Comanescu este fără îndoială un foarte bun declamator și a făcut admirabilă impresie.

Dialogul »Vespasian și Papinian« încă a plăcut foarte mult publicului, fiind interpretat la perfecție de Iosif Comanescu, cleric de curs. III. și Zenovie Popoviciu, cl. de curs. II.

Acesta a fost programul seerei. Bine ales și bine executat.

Este spre lauda atât a elevilor cari s'au încălzit de ideea în a cărei memorie s'a ținut ședința, cât și a conștiințiosului și zelosului president al societății dl Dr. Ioan Stroia.

Înstrutarea Sa dl vicar Dr. Ilarion Pușcariu a mulțumit în cuvinte calduroase elevilor pentru prestațiunile lor, corpului profesoral pentru interesul ce îl are în educarea bună a elevilor și în numele publicului 'și-a exprimat mulțumirea și îndestulirea de succesul seerei.

Dl Dr. Stroia a încheiat apoi ședința mulțumind publicului pentru interesul viu ce îl are față de societate și Il. Sale Dr. Ilarion Pușcariu, pentru calduroasele cuvinte.

mm.

Chestiuni școlare.

La chestia foii pedagogice.

De lângă Făgăraș, 10 Dec. n.

În nr. 258 al *Tribunei* și 49 al *Foii Poporului* se sulevează chestia unei foi pedagogice pentru învățătorii din archidieceasa gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, chestie prevăzută în statutele Reuniunii învăț. din această archidieceasă, sulevată în adunarea de constituire a Reuniunii, ținută în Iunie 1897 în Blaj; ear' în primăvara acestui an în adunarea despărțământului Sibiu, care a revenit asupra ei în adunarea de toamnă dela Brad și care s'a pus în conțelegere cu toate cele peste 30 despărțăminte, ca toate să ceară de urgență dela comitetul central și adunarea generală a Reuniunii facerea dispozițiilor de lipsă pentru aparițiunea cât mai grabnică a foi sau măcar a unui supliment pedagogic la *Unirea*.

Acestia sînt primii pași făcuți în chestia foi, cărora le-au urmat 2—3 scrisori de aderență în ziare, din cari se vede, că în principiu acele despărțăminte sînt de acord cu despărțământul Sibiului. Mai mult nu se știe; pentru-că aproape toate despărțămintele nu fac chestie de publicitate nici cu privire la rezultatul adunărilor, măcar că câte o

scurtă corespondență după adunare ar fi nu numai de interes, ci și datorință, ba chestie de onoare pentru învățători. Este totodată și logic, că publicând convocarea și programul să se aducă la cunoștința publicului și momentele mai însemnate și peste tot rezultatul adunării.

Învățători, cari știu manua peana avem în toate despărțămintele și se nu se afle măcar câte unul, care să susțină și pe cale publicistică prestigiul despărțământului, contribuind la stringerea tot mai mult a legăturilor, cari au să facă din toți învățătorii un trup și un suflet?

Dar' nu se știe mai mult și pentru-că comitetul central al Reuniunii nu dă nici un semn de viață. Dela adunarea de constituire ținută înainte cu 1 1/2 an, acela ar fi trebuit să țină cel puțin 5 ședințe și o adunare generală; dar' nimic din toate aceste.

Reuniunii acesteia 'i-au trebuit 22 de ani până să se înființeze și, fără pic de activitate, dela cap să și arată semnele descompunerii. Pentru D-zeu ce e aceasta?

Nu mai este în noi nici o putere de acțiune și de viață? Nu avem noi oameni, cari să conducă învățătorimea și după eșirea în viața publică, unde e mai expusă decât în institutul pedagogic tuturor caprițiilor și vicisitudinilor?

Între astfel de împrejurări nu putem lega multe speranțe nici de foaia pedagogică, a cărei chestie e pusă în discuțiune.

Este de sine înțeles, că această foaie este foarte necesară pentru un număr așa mare de învățători, cum se află în archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș, în dieceșele Oradea-mare, Gherla și Lugoj și e rușine, că *Foaia școlastică* dela Blaj, care în diferite rânduri a făcut încercări să se susțină, n'a putut-o scoate bine la capăt. Locul *Foii bisericesti și școlastice* de odinioară 'l-a luat *Unirea* și bine e așa. Celelalte 3 dieceșe gr-cat. n'au de loc foi proprii, cum au cele gr-or., cari afară de *Telegraful Român* și *Foaia pedagogică* în archidieceasă mai au *Biserica și școala*, la Arad și *Foaia diecesană* la Caransebes.

Dar' și la dinșii merge greu. Foile oficiale și impuse se susțin cum se susțin; *Foaia pedagogică* de abia o țină de pe o zi pe alta; cu toate-că ea este bine redijată de 4 bărbați și zeloși și deplin destoinici.

Că nici această unică revistă curat pedagogică nu o poate duce, cauzele trebuie să fie numeroase. La locul prim însă se poate pune indiferentismul învățătorilor, din care cauză atâtea foi bune pedagogice câte am avut după timpuri, au fost silite să înceteze și cu exactitate matematică 'i-s'ar profeți căderea și acestei foi, tot din cauză că nu e spriginită de învățătorime. Poate nu sîntem încă copti deajuns, cum ni-s'a zis. Dar' de s'ar lăsa și »Unirea« și »Telegraful Român« și »Foaia diecesană« și »Biserica și școala« numai în nădejdea preoției, fără a fi impuse fondurilor bisericești, viața lor încă n'ar fi mai tihnită și mai sigură. Semn, că și preoției 'i-se pot face astfel de imputări, ceea-ce e trist și dureros din cale afară. Însă nu vom a face

FOIȚA „TRIBUNEI“.

„E prea târziu!“.

(Urmare și fine).

III.

— Deseară-i petrecere, voiți să-mi fiți oaspeți, întreba Niță deodată. Primiră cu toții.

Singură Linuța spuse cam cu jumătate de gură:

— Eu nu pot.

— Nu poți, de ce să nu poți? — întreba Niță.

— Tata... începui Linuța, și ochii 'i-se umplură de lacrimi.

Niță rămase ca trântit.

— Poți să vii. Așa-i, nașule, că poate să vină. Nu poți jeli doară toată viața.

Văzând înduioșarea lui, ea rămase pe-o clipă nehotărâtă.

Îi era prea greu să rămână în societatea lor, dar' știa, că muzica o va face să uite toate acestea, și cedând stăruințelor tuturor, primi să meargă și ea.

Niță și cu ceilalți se așezară la mese, ear' ea era foarte mulțumită, când doamna căsei îi zise cu blândețe: Poți să joci, draga mea, e acuzi împlinit anul.

Brațul jucătorului o strîngea cu putere, și ea se lăsa perdută în virtutea amețitor al valsului.

— Nu mergem prea repede, d-șoară?

— Nu, răspuse ea.
— Să mergem și mai repede?
— Da...

Și toată sala se perdea în un vârtej nebun, în care ea nu mai știa de nimeni, de nimeni — nici de sine însăși.

IV.

Târziu, pe la două după miezul nopții se reînnoiseră.

În momentul când se se așeze în pat, ea începui să rostească rugăciunea obicinuită înainte de culcare:

»Născătoare de D-zeu, Fecioară!... Tremura în tot trupul, și credea,

că avea să adoarmă în curând. Dar' când se întinse în pat, gândurile o năpădiră de nou. Nu putea să înțeleagă, cum Niță a uitat-o deodată, și s'a aruncat în brațele alteia. O singură explicație ar fi fost posibilă: *cealaltă* era avută... Da, avuția e mai mult prețuită în lumea de acum, ca dragostea și lacrimile unei fete sărace. La gândul acesta un suris amar îi alunecă pe buze.

În clipa următoare uită însă totul. Știa bine, că el o desprețuisese, dar' simțea, că în fața lui e neputincioasă, și că ar fi în stare să-i sârate urma călcăiului, chiar și atunci când el ar călca-o în tină. Inima 'i-se strînsese de durere, când se gândi, că ei sînt în chilie vecină, și dorm poate îmbrățișați...

Ea se ridică, răzimându-se cu cotul de perină.

Asculta.

În chilie de alături era liniște desăvârșită, și ei totuși 'i-se părea, că aude

șapte năbușite, sărutări lungi, și desmierdări aprinse...

Și îi venia atunci să sară din pat, să năvălească în chilie lor, și să-i spună femeiei *străină*, că nu are drept la sărutările și îmbrățișările lui Niță, că era o ticăloșie dragostea lor, și o minciună...

Tiptil-tiptil se ridică din pat și apropiându-se de ușă cercă să surprindă cel mai mic sgomot.

— Ce-i? Cine-i? — întreba doamna căsei spăriată de sgomotul pașilor ei.

— Nimic, — răspuse ea, 'mi-a căzut plapoma și voiam să o ridic.

Tremura în tot trupul când se așeză de nou în pat. Vedeă, că toate eforturile ei erau târzi și zadarnice, și cu toate acestea, nu putea să facă altfel.

Din chilie de alături 'i-se părea că aude earăși șapte de îndrăgii și ea își astupă urechile, și-și înfundă fața în perine, să nu le mai audă. Dar' ele 'i sunau totuși batjocoritoare în auz, istovindu-i puterile cu desăvârșire.

O înduioare fără margini o cuprinsese, simțindu-se singură în lume.

Tămplele îi svîneau cu putere, inima, sârmana ei inimă de fată săracă, se sbătea în neputință ca un pește asvirlit la țerm, și lacrimile-i curgeau calde, umezind perinele pe cari își culcase capul...

Blaj.

Floarea Soarelui.

1848.

Cronica anului.

Pojon, 10 Decembrie.

Maghiarii lui Gôrgei dim. la 10 ore se aruncă asupra armatei Austriacilor, Lupta ține până la 4 ore d. a. când s'a retras înimicul. Maghiarii au pierdut 26 oameni.

(P. H. nr. 141).

Viena, 10 Decembrie.

Banul Iellacici într-o proclamațiune se adresează către Dalmați făcându-le cunoscut, că »Impăratul« l-a denumit pe el de guvernorul Dalmației. Noul guvernor promite Dalmaților mult bine în privința naționalității și a 'religiunii, profetindu-le un viitor strălucit.

(Pej. pag. 144; Samml. pag. 25).

Pesta, 11 Decembrie.

Dieta după planurile lui Mészáros din »Ludoviceum« a făcut »Magyar Hadi-főtanoda«. Este interesant că dieta la propunerea lui Madarász József a hotărât ca alumnii școalei acesteia »să nu fie îngreunați cu studiarea religiunii și cu frecventarea cultului divin«. Casa magnaților n'a primit partea aceasta a propunerii.

(Közl. nr. 189, P. H. nr. 69).

Budatin (Trencin), 11 Decembrie.

Generalul Frischeisen și conducătorul Slovacilor Hurban au atacat armata maghiară de sub conducerea comisarului Beniczky; gardiții naționali s'au luat la fugă, nunci honvezimea a stat la loc și s'a luptat până seara. După lupta aceasta Hurban se retrage în Csáza, ear' Frischeisen în Jablunka. (Közl. nr. 188, P. H. nr. 241).

Alibunar, 12 Decembrie.

Generalul Damjanics atacă și cuprinde după multă trudă șanțurile de lângă Karlsdorf; Sârbii se trag la Alibunar, unde o armată maghiară 'i-a atacat de către Zichydorf, dar' a fost bătută. În fine a sosit și Damjanics, și Sârbii au aflat de consult a fugi către Panciova. Maghiarii aprind satul Alibunar. Perderea Maghiarilor în morți și răniți 100, ear' a Sârbilor vre-o 400.

(Klapka Nat. II. pag. 69, Serb. pag. 223).

Felső-Rakos, (Sécuime) 12 Decembrie.

Armata lui Heydte a fost atacată de cea ungurească din două părți, și a trebuit să fugă. Husarii Kossuth luându-se după ei au omorât 297 ficioari, au luat 60 de vite cunute, o grămadă de puști și 3 măji de praf.

(Honv. nr. 88. Köv. E. T. pag. 129).

imputări; pentru-că aici se tractează de o chestie foarte însemnată, dela a cărei fericită deslegare depinde în mare parte viitorul învățătorimii, al școalelor și poporului nostru.

Deciziunea pentru înființarea foii pedagogice din vorbă este de competență adunării generale a Reuniunii învățătorilor gr-cat. din archid. de Alba-Iulia și Făgăraș și ea va avea să se pronunțe, când se va pute pronunța; la tot cazul însă nu în curând și chiar pronunțându-se favorabil, întemeierea foii nu se va face așa ușor și făcându-se e întrebare cât se va pute susține.

Pentru cazul că foia ar apăre ca suplimentul »Unirea», nu-mi face iluzii; deși ar fi lucru nu numai folositor dar și just, ca să încerce cât mai îngrabă aranjarea acestei chestii.

Încât pentru alternativa, ca toți învățătorii români să prenumere »Foia pedagogică» și să o socotească de a lor, ar fi eărăși lucru bun și frumos; cu atât mai mult, că această foie chestii confesionale nu se vede a face și bărbății, cari o redactează, ne dau garanța, că ea este și va deveni tot mai mult organul școalei române.

Pedeci realizării acestei idei se vor pune negreșit din multe părți și încă pedeci neînălțurabile; ear' pe spiritul de independență al învățătorilor în urmărirea cu consecvență a realizării acest plan salutar nu se poate conta.

Mult mai realizabilă »mi-se pare și mie deocamdată părerea »Cămpăneul»-ui de a se destina din »Foia Poporului» în toată săptămâna măcar câte 1/4 de coală (pe lună câte o coală) ca parte curat școlastică, pusă la dispoziția învățătorimii pentru tractarea chestiilor pedagogice.

În acest cas corpul învățătoresc ar avea o foie întru toate acomodată pentru el, chiar și în ce-i privește puna; căci cu 2 fl. un ziar ca »Foia Poporului», se poate zice, e pe nimica și învățătorul, care pentru hrana sa sufletească nici atâta nu se află aplicat a jertfi cu drag, e nevrednic de o soarte mai bună.

Făgărașanul.

DIN COMITATUL SIBIULUI

Avis.

Domnii membri ai clubului municipal român din comitatul Sibiuului se invită pe Vineri, în 16 n. l. c., la 5 ore seara, în localitățile casinei române din loc, la o conferință, în care se vor pertracta obiectele puse la ordinea zilei pentru adunarea generală extraordinară comitatensă, convocată pe 19 n. l. c.

Biurul clubului:

Sibiu, în 13 Decembrie n. 1898.

Ioan de Preda, Dr. N. Veceadea,
președinte. secretar.

Cronica zilei.

Sibiu, 13 Dec. n.

Monument lui Șaguna. Preafrinția Sa domnul episcop al Aradului Ioan Meșianu încă a dat un circular, în care dispune colectarea de oferte benevole pentru ridicarea unui monument marelui Șaguna, sau, după-cum se zice în circular, pentru »împlinirea marelui datorințe, ce avem cu toții de a eterniza memoria prea demnului arhieru și prin un monument, corăspunzător meritelor lui și demnității noastre».

»Severineana», noua societate comercială, din Caransebeș și-a început activitatea în zilele aceste. Capitalul de 120.000 coroane subscris integ, și de stoinicele puteri puse în fruntea societății ne lasă să credem, că noua societate comercială va face progrese însemnate, ca în curând să devină instituția conducătoare pe terenul comerțului românesc din țeara vitejilor grănițeri de oare-când.

Serviciu și contraserviciu. Reclamul păcătoș, pe care »Călințar»-ul oficial al dieceei din Arad îl face »Poporului» din Budapesta, această veninoasă fiftică a guvernului maghiar, pare-că s'a făcut gravit. De aceea, poate, dl Ceantea nu vră să știe nimic de acel reclam, deși ca administrator al tipografiei, ar fi trebuit să știe, măcar de când a încasat taxa de reclam. Se vede însă că n'a încasat nimic. De sigur astfel de servicii, ce se fac »ideei de stat» se onorează pe altă cale... dacă nu cel puțin prin contraserviciu. Astfel vedem, că fiftica lui Alexies recomandă în posta redacției două călindare cetitorilor sei: Cel diecesan din Caransebeș, și cel diecesan din Arad. Cel dintău de sigur numai pentru ca să nu fie bătețoare la ochi lăudând exclusiv pe cel cu musca pe căciulă.

De altfel pentru rățecii cetitori ai »Poporului» numai astfel de călindare se cade!

Dar bisericeii. Primim următoarele: Ziua de 2 Decembrie a. c. st. n. a fost o zi de bucurie pentru toți suzii din monarhia noastră. Îndoită bucurie însă au simțit sormanii creștini cari constituie parochia filială Călnădie. Căci tocmai în această zi onoratul domn Vasile Cora Șolimar de Vist, locuitor în Sibiu ca amplotat în retragere, a donat primei biserici edificată din susnumita comună un clopot și un policandru în valoare de 115 fl. v. a. În numele tuturor parochienilor primească onoratul donator mulțumită. Dumnezeu preamărească-l cu puterea sa, pentru-că a împodobit o biserică. Călnădie 30 Noemvrie v. 1898. Ioan Popovici, paroch gr-or. în Sadu și filia Călnădie.

Dinasticismul Ungurilor. Din *M. Régen* ni-se scrie, că chiar și lumea oficiasă maghiară s'a abținut demonstrativ dela sărbările aranjate din prilejul iubileului împăresc. Protopretorul Farkas Albert îndemna pe oameni să nu meargă nici la biserică, spunând că Ungaria n'are nimic cu iubileul, că Ungurii n'au prilej de bucurie, căci doar Ungurii nu e al lor — e al Austriei.

Învățătorul de stat apoi și toți ceilalți funcționari, deși au avut ordin oficios n'au voit să asiste nici la serviciul divin.

— Elevii preparandiei maghiare de stat din Arad în contra ordinului primit dela superioritățile lor n'au voit să participe la serviciul divin în ziua iubileului. Pentru această bătărană afirmare a șovinismului lor, direcțiunea a fost silită să-i pedepsească pentru ochii lumii. Maghiarii din toate părțile țerei inundă acum pe elevii pedepsii cu scrisori și telegrame de felicitare și încurajare.

Balurile Vienei, care nu s'au aranjat la timpul lor pentru moartea tragică a Imp-Regine, se vor ține ulterior începând cu ziua de 17 Ianuarie a. v. la expresă dorință a Monarchului. Prin aceasta Monarchul voeste să ajute întru câtva pe comercianții și industriașii din Viena, ai avut pagube însemnate din pricina doliului.

Spiritisti și antispiritisti. Cetim într-o foie următoarea notiță de spirit:

„Se poftescă! Dl David Voniga drept răspuns la notița ce am publicat despre »operatul» sau »antispiritist», ne trimite o întimplare scurată, dar' cu atât mai murdă. Vrea să deosească zicala, că stilul e omul! Fiindcă dl David Voniga nu se mulțumește numai cu atâta, ci avem informații pozitive că: de oare-ce bănuște pe dl V. Mangra de autor al notiței în chestie, a amenințat că se va răbuna asupra dlui V. Mangra, pe care azi-noapte l'a și pândit, — jinem să declarăm următoarele: Dl V. Mangra este absolut străin de publicarea acelei notițe, pentru care redacția noastră ia deplină răspundere. Ear' dacă dl David »antispiritistul» insistă a-și lua satisfacție în chipul cum amenință, n'are decât să încerce și sigur va fi... temeinic satisfăcut».

Capitala falnică a Maghiarilor — Budapesta cea atrăgătoare — e în pericol de a rămâne azi-măne fără locuitori. După datele statistice mai nouă în Budapesta se află de prezent 3023 locuințe goale, cari de giaba își așteaptă chiriașii cari se le folosească. Cuios este, că între acestea se află peste 1000 localuri de prăvălii cari stau fără chiriași. Se vede că și gheșeftarii jidani fug din Budapesta, căci acum nu mai au ce înșela de pe sărăciții cavaleri maghiari.

Răsunarea femeiei. Cu sâlbatică cruzime și-a răsunat parăsită femeie a cărușului Keller Josef din Mocrin asupra seducătoarei bărbatului seu. Când s'a văzut alungată din propria ei casă — și înlocuită cu frumoasa veduvă Korek Katalin a conceput planul răsunării pe care alături l'a și executat.

Seara întreagă a păzit la poartă și când în fine rivala ei a eșit în curte s'a năpustit cu furie asupra ei și i-a tras două gloanțe de revolver și apoi după-ce rivala a căzut la pământ i-a mai aplicat 56 de tăieturi de cuțit. Gendarmii cari au fost avizați despre sâlbatică crimă au deținut imediat pe femeia lui Keller.

»Concordia», societate comercială pe acții în Sibiu, scopul căreia este de a desvolta și încuraja comerțul din comunele rurale și a deștepta în popor spiritul comercial, a deschis cu ziua de 1 Decembrie a. c. a treia filială — de astă-dată în Alba-Iulia.

Direcțiunea »Concordiei» n'a putut alege o pozițiune mai nimerită. În Alba-Iulia și împrejurul ei sunt masse compacte de Români, Munji-Apuseni în apropiere și convinși sântem că bravi Moji vor sprijini și încuraja o întreprindere comercială de importanță »Concordiei», bine fundată și organizată.

După-cât sântem informați, filiala »Concordiei» din Alba-Iulia este deocamdată întocmită numai pentru comerțul din gros, prin urmare li-se dă micilor neguțătorii acum ocaziunea de a-și procura mărfurile lor dela o firmă românească și să se emancipeze de speculanții jidani.

Dorim din inimă și filialei din Alba-Iulia succese bune.

Stiri mărante. Zakovszky, directorul soc. de asigurare »Danubiu» a nebuluit.

— În Füzess-Gyarmat fruntașul țeran Czegledi Lajos și-a spânzurat femeia — din jaluzie.

— În Bükhăza a isbucnit un foc grozav; 18 case au fost mistuite.

— Monarchul nostru va petrece și sărbătorile Crăciunului în Walsee, în cel mai restrâns cerc familiar.

La Abonament lunar

pentru
Decembrie st. vechiu
invită
Administrația ziarului »TRIBUNA».

ECONOMIE.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului“.

— Raportul general al comitetului central pe anul 1897. —
Onorabilă adunare g'nerală!

În scurtul interval de abia 10 ani, de când »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu» s'a înființat, ea și-a dovedit cu prisosință dreptul la existență. Sânt puține Reuniuni la noi, cari să fi realizat asemenea Reuniunii noastre, atâtea probleme de vitalitate pentru poporul nostru agricol.

În acest interval, dovadă sânt rapoartele noastre anuale, Reuniunea fidelă scopurilor ei rezervate, s'a năisut a introduce îmbunătățiri în toate ramurile agriculturii. În special în scopul cunoașterii referințelor economice, indispensabile pentru introducerea de reforme, îmbunătățiri etc. — Reuniunea a ținut întruniri agricole în mai multe din comunele centrale ale comitatului. La asemenea ocaziuni s'a avut în vedere îndemnarea poporațiunii la cultura rațională a pământului prin folosirea mașinilor și uneltelor agricole, la prăsierea animalelor de rase alese și a diferitelor specii de plante. În această direcțiune între altele a aranjat anual câte o expoziție de vite împreună cu distribuie de premii în bani, a distribuit aproape în fiecare an diferite soiuri de semințe de nutrețuri, cum și pădureți, altoi etc. Cu scop de a înlesni introducerea îmbunătățirilor de Reuniune profesate, ea n'a întrelăsat de a se ocupa cu înființarea de *tovărășii agricole* și cu edarea de *broșuri populare* din cadrul agriculturii.

Premiind acestea fie-ne permis a expune pe scurt rezultatele obținute de noi în anul expirat 1897, cu care se încheie al 10-lea an de existență al Reuniunii noastre.

Întruniri agricole.

La 24 Februarie n. 1897, comitetul D-Voastre, la recercarea fruntașilor din comuna *Aciliu*, s'a prezentat aici la prima întrunire agricolă, ținută sub conducerea presidentului *D. Comșa*, asistat de secretarul Reuniunii, de actualul vicepresident *Dr. D. P. Barciuanu* și de membrii Reuniunii dl primpretor *Petru Drăghici* și de regretatul membru pe viață *Dr. Nicolae Maier*, fost protopresbiter în Seliște, cum și de un însemnat număr de fruntași din comunele învecinate. Cu acest prilej am ținut să atragem atențiunea locuitorilor asupra culturii raționale a poamelor și a viilor, cum și asupra însemnății tovarășilor agricole și a însoțirilor de credit sistem Raiffeisen. Cele expuse de noi cu această ocaziune au aflat intrupare la a 4-a întrunire agricolă din anul trecut, ținută tot în această comună la 15 August n., sub conducerea regretatului membru din comitetul central dl *Dr. Aurel Brote*. Conform dorinței locuitorilor, întrunirea de astă dată s'a ocupat exclusiv de întemeierea unei însoțiri de credit sistem Raiffeisen, la care s'au înscris aproape 30 membri. Activarea însoțirii s'a făcut numai cu începutul anului curent.

La 11 Aprilie n. 1897, comitetul a ținut a 2-a întrunire în comuna *Bendorf* din cercul pretorial al Nocrichiului. Marea depărtare de centru și drumul puțin practicabil deoparte, ear' de alta timpul de tot nefavorabil a făcut de această întrunire agricolă, — la care comitetul a fost reprezentat prin presidentul și secretarul Reuniunii — a fost cercetată, pe lângă câțiva locuitori din Nocrichiu și Vecerd, numai de poporațiunea din localitate. Aici s'au ținut discursuri despre ținerea vitelor, cultura fânătelor, despre însemnățile tovarășilor agricole și a însoțirilor de credit sistem Raiffeisen.

La 30 Maiu n. 1897 am ținut în comuna *Laz* a 3-a întrunire agricolă sub conducerea presidentului *D. Comșa*, care a fost însoțit de secretarul și controlorul Reuniunii. Cu tot timpul nefavorabil, — ce de altfel a domnit aproape întreg anul expirat, — întrunirea noastră din Laz se poate număra între cele mai reușite. La aceasta au participat mare mulțime de economi din Laz, Săsciori, Șibișel, Căpâlna, Deal, Rechita etc., în frunte cu parochii, învățătorii, notarii și primarii lor. Cu considerare la împrejurarea, că locuitorii din partea locului se îndeletnicesc mai numai cu cultivarea în mare a viilor, presidentul întrunirii a ținut un discurs instructiv despre cultura rațională a viilor și în legătură cu aceasta despre marea însemnată a »însoțirilor de viieri», așezământ abia cunoscut economilor nostri. Un proiect de *statute* despre »însoțirile de viieri», datorit membrului din comitetul central, regretatului *Dr. Aurel Brote*, a fost pus la dispoziția fruntașilor din Laz. Afară de aceasta s'a mai vorbit despre însemnățile însoțirilor de credit sătești, despre cultura fânătelor de munte etc.

Între întrunirile agricole din 1897, considerăm drept a 5-a pe cea dto 14 Noemvrie a. tr., ținută în comuna *Mohu*, unde presidentul și secretarul Reuniunii, la invitarea fruntașilor de acolo, au conlucrat la distribuiea sumelor din fondul proprietarilor, creat din arănda pășunatului, și cu deosebire la inițierea pașilor de lipsă pentru activarea însoțirii de credit sistem Raiffeisen, afacere tratată pe larg în raportul nostru ultim. Cu acest prilej delegații comitetului D-Voastre cu conlucrarea reprezentanților comisiunii de administrare a fondului amintit, ai comunei politice, ai comitetului parochial, ai Reuniunii pompierilor și ai însoțirii de credit sistem Raiffeisen, pe basa socotelilor comisiunii administratoare, în regulă purtate, a constatat, că fondul la datul menționat consta din fl. 9853.96, din cari fl. 8102.84 în schimb cu scadența la 1/13 Ianuarie 1898; fl. 1700 în o obligațiune a comunei politice și fl. 56.12 în bani gata. Urmând însăși distribuiea banilor, s'au dat fondului de asigurare a realităților contra focului fl. 500 în schimb; comunei bisericesti pentru susținerea școalei fl. 1000 în schimb; fondului pompierilor fl. 100 în schimb, în total fl. 1600, ear' din restul cu fl. 8258.96, s'au transpus la însoțirea de credit cotașiunile pentru 201 părtași a fl. 10 = fl. 2010 și fl. 6248.96 la fondul neatacabil al însoțirii. Așadar însoțirea, ce și-a început lucrarea la renoirea cambiilor (1/13 Ianuarie 1898), la data de sus a dispus de fl. 6502.84 în schimb cu cavenți siguri, de fl. 1700 în obligațiunea comunei politice și de fl. 56.12 bani gata.

Expoziție de vite.

A 8-a expoziție de vite de prăsilă împreună cu distribuie de premii în bani, s'a ținut la 5/17 Octomvrie 1897 în comuna *Boița*. Constatăm, că în Boița n'am aflat interesul ce l'am fi așteptat în această afacere. Premiile distribuite aici în valoare de fl. 100, ne-au fost puse la dispozițiune din fondul economic al comitatului nostru, care a avut de reprezentant pe dl A. Gottschling, director de studii la școalele evanghelice de aici. Resultatul obținut la această expoziție e cuprins în raportul juriului alăturat la raport.

În legătură cu acestea ne luăm voie a pune onorabile adunări generale în vedere, că cu scop de a executa hotărârea adunării generale trecute, referitoare la *procurarea a două vite de rassa »Pinzgau»*, care se să dăruiască unuia dintre membrii Reuniunii, comitetul având în vedere suma neînsemnată de fl. 40, ce s'a prelininat, n'a putut procura decât o singură vițea cu fl. 30, pe care o a destinat pentru acela dintre membrii Reuniunii cu locuința în *Tilișca*, care va fi tras la sorți. Soartea a căzut pe membrul *George Bratu*, econ., nr. 508, care a subscris un »act de învoire», conform căruia: Reuniunea își rezervă dreptul de a controla întreținerea vițelei și la casa de a nu fi mulțumită, a o lua și preda altui membru; dăruitul s'a îndatorat a îngriji, ca vițeaua să fie gonită la timpul seu de taur rassa curată »Pinzgau», mai departe a pune la dispoziția comitetului cel dintău vițel sănătos din prăsiia vițelei, la virsta de cel puțin 6 săptămâni. Acest vițel se va dăruii apoi altui membru. Pe această cale credem noi a contribui la introducerea printre membrii nostri a soiului de vite rassa curată »Pinzgau».

Cultura poamelor.

Activitatea comitetului D-Voastre cu referire la cultura poamelor se cuprinde în următoarele: *Plantarea câte a unui altoiu măr pătăl* în grădina fiecăruia din cei 13 membri ai Reuniunii cu locuința în *Sibiul*, s'a săvârșit la 4 Aprilie n. a. tr. în prezența locuitorilor din Sibiul și a unui însemnat număr de fruntași din Vale, Orlat, Seliște, Cacova etc. Presidentul Reuniunii a însoțit această lucrare de instrucțiuni folositoare despre prăsierea pădureților, despre altoire, alegerea soiurilor etc. Altoii s'au procurat din averea Reuniunii.

Din *pădureții* primiti dela înaltul minister reg. u. de agricultură în număr de 800 cireși, 2500 meri, 1500 peri, 1000 pruni și 300 gutui, s'au distribuit în număr de câte 25—300 pentru școala din Rășinari, Tălmăcel, Tilișca, Veștem, Sibiu, Apoldul-român, Vale, Slișim, Cacova, Aciliu, Sibiul, cum și unor particulari din Marpod, Sibiu, Sibiul, Rășinari, Mercurea, Hunedoara.

Cursul de altoi pomi, ținut sub conducerea presidentului Reuniunii, la 28 Martie n. 1897, în comuna *Cacova*, au fost cercetați de toți locuitorii cu mic și mare din Cacova, cum și de toți elevii școalei din Sibiul în frunte cu parochii și învățătorii din împrejurime. Participanții au urmărit cu interes demonstrațiunile asupra altoirii și prăsierei pomilor și a viței de viie. (Va urma).

Asociațiunea de credit și economii din Suceava și-a început activitatea la 2 Decembrie, în ziua iubileului împăresc. Scopul asociației este să dea asociațiilor sei împrumute de bani sub condiții cât se poate de favorabile; pe de altă parte apoi să primească dela asociații depuneri spre fructificare.

Direcțiunea asociației a trimis publicului român un apel din incidentul începerei activității sale, în care între altele zice următoarele:

P. T. preoți, învățători, cât și fruntașii poporului, mai ales ai districtului Sucevei să binevoiască a instrua poporul în privința băncii, în înțelesul statutelor, cari stau în localul asociației la dispoziție, ca Românul nostru să se poată folosi la casa de trebuință sau de nevoie de avantajele ce le oferă această instituțiune atât de necesară în districtul Sucevei, care nu are alt țel decât ajutarea părtașilor sei. Ori-cine ar avea lipsă de un sfat sau de o deslușire oare-care o va găsi în mod binevoitor în localitățile asociațiunei.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Mercuri, 14 Decemvrie n.

DER ZIGEUNERBARON.

Operetă în 3 acte, de I. Strauss.

Începutul la 7 ore seara.

Sosți în Sibiu.

În 13 Decembrie n. 1898.

Hotel »*Împăratul Romanilor*»: Oncescu, notar din Răhau; Cerches din Căneni, Klenhart din Budapesta, Ingmeri; Quittner, antreprenor din Budapesta; Krämer din Budapesta, Reng, Bing, din Viena, Wechster, Sonn, din Arad.

Hotel »*Melzer*»: Georgescu, director din Poiana; Poparad, notar din Streza-Cărtășoara; Filip din Feneș, Demian din Brețeu, Dobrota din Poiana, preoți; Manchen, friser din Sighișoara; Turcu, hotelier din Blaj; Ayrnau, voiajor din Varna.

AVIS!

În institutul de arte grafice și editură Minerva din București, va apăre peste câteva zile un

Călințar enciclopedic

bogat ilustrat, unic în felul seu până astăzi în România. [2233] 4-5

El va cuprinde peste o sută de articole, din cele mai interesante și mai instructive, și tot atâtea ilustrațiuni, în diverse colori artistice executate, acomodată pentru masa ori-cărei familii inteligente.

Se va pute procura dela librăriile românești din Brașov, Sibiu, Arad, Gherla, Caransebeș, Oravița și din alte locuri, care se vor anunța la timp.

Prețul unui exemplar va fi 80 cr.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru »Tipografia», societate pe acțiuni: V. H. Dressenandt.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detail.

Deposite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale.

Zahar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaturi (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litru în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueruri străine și din țară. Tuică bătrână, sligoviță, țesovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de seau. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de impletit, croșetat și brodat.

Lână răscuită și bircă.

Măsuri de cusut și brodat în color veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, manșete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2350] 1—

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
- „Dan“, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
- „Dan“, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
- „Din goana vieții“, ediția III. (1895) fl. 1.75.
- „Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
- „Icoane sterse“, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
- „Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

— Cel mai nou volum de nuvele: —

- „În vîltoare“, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască legea numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tîrgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stînd cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

601/898 vîj. sz.

[2359] 1—1

Arverési hirdetmény.

Aluirt kir. jbiró ági végrehajtó az 1881. évi L. X. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a topánfalvai kir. jbiróságának 1898. évi V. 256/1 sz. végzése folytán, Dr. Chirtop Zosim ügyvéd által képviselt Doina h telintézet javára, Burz György és neje, Szeláze Petru és Bocsa Ionon ellen 124 frt s jár. erejéig 1898. évi október hó 11-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján la-foglalt és 200 frtra becsült ökörtínók, szekér és takarmány, Bisztrán, Burz György és neje lakásán és a Muntelni nevű hegyen levő csűrjénél 1898. évi december hó 22-ik napján d. e. 8 órakor, továbbá: ugyan az napon d. e. 11 órakor, Szeláze Petru l. George lakásán és csűrjénél 380 frtra becsült szarvasmarhák, széna, buza, csikó és sertések, — végül ugyan az nap d. u. 1 órakor Bucsa Ion házánál 255 frtra becsült szarvasmarhák, ló és széna, nyilvános árverés n eledatnak.

Ezen árverés a topánfalvai kir. jbiróságának 1898. évi V. 256/2 sz. végzése folytán 124 frt. tőke, ennek 1898. május 28-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 55 frt 22 krban bi ólag már megállapított köl ségek erejéig fog megtartatni, és a venni szándékozók oly megjegyzéssel hív nak meg hogy az érintet ingóságok készpénz fizetés mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

A mennyiben az elől érezendő ingóságokat is le, vagy felülfoglaltatták, ezen árverés azok javára is fogatosítottatni fog.

Kelt Topánfalván, 1898. évi december hó 5-én.

Molnár Sándor,

kir. bírósági végrehajtó.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Luptele Românilor.

Articuli istorici-politici

de
Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzînd 16 excelenți articuli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate.

— Prețul 50 cr. —

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Studii Literare

de
Teodor Raica,
profesor de liceu.

Cuprinzînd:

O gramatică-parodie.

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia prepoziției „de“

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarii români.

Prețul numai 75 cr.

Se poate procura dela

Librăria „Tipografiei“,

societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu:

Lupta pentru drept

de
Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de
Teodor V. Păcățian.

Prețul 1 fl. v. a.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

fiecare Român,

— luptător pentru

— dreptul național.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele:

Scrierile

mult regretatului poet-prosator

Traian Demetrescu.

„Intim“, poeme în prosă, nuvele, 1894 fl. —.50

„Sensitive“, poezii, 1894 —.50

„Iubita“, nuvele, 1895 1.—

„Priveliște din viață“, (cu portretul autorului), nuvele, 1896 1.25

„Aquarele“, poezii, ed. Șaraga, 1896 „ —.50

La comanda, care sînt de a se adresa la „Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu (Nagy-Szeben) se se adaugă încă câte 5 cr. porto de 1 volum.

Cel mai ieftin și mai potrivit
CADOU DE CRĂCIUN
este

Un los de al jurnaliștilor

cu care pe lângă prețul cumpărării de

1 COROANĂ

poate se câștige ori-și-cine

100.000 coroane.

Toate câștigurile vor fi solve în bani gata prin administrația losurilor, după detrageri de 20%. Fiecare los se sortează la toate 6 tragerile, fără altă solve ulterioară. *****

Tragerea irevocabil va fi la 4 Ianuarie. [1965] 11—20

Losurile le recomandă: Administrația losurilor societății jurnaliștilor din Budapesta, IV., strada Kossuth Lajos nr. 1.

Losuri se capătă la institutul de credit și economii „Albina“, Sibiu.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Novitate!

Cadou

ocasional!

**LIMBA
FLORILOR.**

— De amor și amicitie. —

Simbolica naturală a celor mai favorite flori, compusă după explicările orientalilor

de

Un amoresat.

Acest volum, în format drăgălaș (32°) imprimat pe hârtie velină, în două color, negru și albastru, elegant compactat în lux, este

cadou potrivit

pentru tinerime, mai ales pentru fete.

În legătură de pînză colorată, tabla titlului imprimată cu aur.

Prețul unui exemplar 50 cr. — 1.50 lei.

La Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tînăr“ de Aloisius Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maximelor folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Jiguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc“, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

Pentru tipar responsabil: Iosif Mreschall.